

Council of Europe Treaty Series - No. 210

KONVENCIJA VIJEĆA EUROPE O
SPREČAVANJU I BORBI PROTIV NASILJA
NAD ŽENAMA I NASILJA U OBITELJI

Istanbul, 11.V.2011

The official languages of the Council of Europe are English and French (Article 12 of the Statute of the Council of Europe). Only the treaties published by the Secretary General of the Council of Europe, each in a separate booklet of the "European Treaty Series" (ETS) continued since 2004 by the "Council of Europe Treaty Series" (CETS), are deemed authentic. The translation presented here is for information only.

Preambula

Države članice Vijeća Europe i druge potpisnice ove Konvencije,

pozivajući se na Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (ETS br. 5, 1950) i njezine Protokole, Europsku socijalnu povelju (ETS br. 35, 1961, revidiranu 1996. godine, ETS br. 163), Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (CETS br. 197, 2005) i Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (CETS br. 201, 2007);

pozivajući se na sljedeće preporuke Odbora ministara državama članicama Vijeća Europe: preporuku [Rec\(2002\)5](#) o zaštiti žena od nasilja, preporuku [CM/Rec\(2007\)17](#) o standardima i mehanizmima ravnopravnosti spolova, preporuku [CM/Rec\(2010\)10](#) o ulozi žena i muškaraca u sprečavanju i rješavanju sukoba i izgradnji mira, te ostale relevantne preporuke;

vodeći računa o sve većem broju slučajeva sudske prakse Europskog suda za ljudska prava koji uspostavlja važne standarde u području nasilja nad ženama;

uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966), Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966), Konvenciju Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika diskriminacije žena ("CEDAW", 1979) i njezin Fakultativni protokol (1999), kao i Opću preporuku br. 19 CEDAW Odbora o nasilju nad ženama, Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (1989) i njezine Fakultativne protokole (2000) te Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (2006);

uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda (2002);

pozivajući se na osnovna načela međunarodnog humanitarnog prava, a posebno Ženevsku konvenciju (IV) o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata (1949) i njezine Dopunske protokole I i II (1977);

osuđujući sve oblike nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

prepoznajući da je ostvarenje *de jure* i *de facto* ravnopravnosti žena i muškaraca ključni element u sprečavanju nasilja nad ženama;

prepoznajući da je nasilje nad ženama manifestacija povijesno nejednakih odnosa moći između žena i muškaraca, koji su doveli do dominacije nad ženama i diskriminacije žena od strane muškaraca i do sprečavanja punog napretka žena;

prepoznajući strukturalnu narav nasilja nad ženama kao rodno utemeljenog nasilja, te da je nasilje nad ženama jedan od ključnih socijalnih mehanizama kojim se žene prisilno stavljaju u podređeni položaj u odnosu na muškarce;

prepoznajući, s velikom zabrinutošću, da su žene i djevojčice često izložene teškim oblicima nasilja kao što su nasilje u obitelji, seksualno uznemiravanje, silovanje, prisilni brak, zločini počinjeni u ime takozvane "časti" i sakaćenje ženskih spolnih organa, koji predstavljaju tešku povredu ljudskih prava žena i djevojčica i glavnu zapreku postizanju ravnopravnosti žena i muškaraca;

prepoznajući stalna kršenja ljudskih prava tijekom oružanih sukoba koja pogađaju civilno stanovništvo, posebno žene u obliku široko rasprostranjenog ili sustavnog silovanja i seksualnog nasilja te mogućnost porasta rodno utemeljenog nasilja tijekom i nakon sukoba;

prepoznajući da su žene i djevojčice izložene većem riziku rodno utemeljenog nasilja nego muškarci;

prepoznajući da nasilje u obitelji nerazmjerno pogađa žene te da muškarci također mogu biti žrtve nasilja u obitelji;

prepoznajući da su djeca žrtve nasilja u obitelji, uključujući i kao svjedoci nasilja u obitelji;

u težnji za stvaranjem Europe bez nasilja nad ženama i nasilja u obitelji,

sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I. – Svrha, definicije, ravnopravnost i nediskriminacija, opće obveze

Članak 1. – Svrha Konvencije

1. Svrha ove Konvencije je:

a. zaštititi žene od svih oblika nasilja te spriječiti, progoniti i ukloniti nasilje nad ženama i nasilje u obitelji;

b. pridonijeti suzbijanju svih oblika diskriminacije žena i promicati punu ravnopravnost žena i muškaraca, uključujući i osnaživanje žena;

c. izraditi sveobuhvatni okvir, politike i mjere za zaštitu i pomoć svim žrtvama nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

d. promicati međunarodnu suradnju radi suzbijanja nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

e. pružiti potporu i pomoć organizacijama i tijelima nadležnim za provedbu zakona učinkovitim suradnjom radi usvajanja sveobuhvatnog pristupa suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

2. Radi učinkovite provedbe njezinih odredaba od strane stranaka ova Konvencija uspostavlja specifičan mehanizam nadzora.

Članak 2. – Područje primjene Konvencije

1. Ova Konvencija primjenjivat će se na sve oblike nasilja nad ženama, uključujući i nasilje u obitelji, koje nerazmjerno pogađa žene.

2. Potiču se stranke da primjenjuju ovu Konvenciju na sve žrtve nasilja u obitelji. U primjeni odredaba ove Konvencije stranke će posvetiti posebnu pozornost ženama žrtvama rodno utemeljenog nasilja

3. Ova Konvencija primjenjivat će se u vrijeme mira i u slučajevima oružanih sukoba.

Članak 3. – Definicije

U svrhu ove Konvencije:

- a. "nasilje nad ženama" smatra se kršenjem ljudskih prava i oblikom diskriminacije žena i označava sva djela rodno utemeljenog nasilja koja imaju za posljedicu ili će vjerojatno imati za posljedicu tjelesnu, seksualnu, psihičku ili ekonomsku štetu ili patnju žena, uključujući prijetnje takvim djelima, prisilu ili namjerno oduzimanje slobode, bilo da se pojavljuju u javnom ili privatnom životu;
- b. "nasilje u obitelji" označava sva djela tjelesnog, seksualnog, psihičkog ili ekonomskog nasilja koja se događaju u obitelji ili kućanstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih drugova ili partnera, neovisno o tome dijeli li počinitelj ili je dijelio isto prebivalište sa žrtvom;
- c. "rod" označava društveno oblikovane uloge, ponašanja, aktivnosti i osobine koje određeno društvo smatra prikladnima za žene i muškarce;
- d. "rodno utemeljeno nasilje nad ženama" označava nasilje usmjereno na ženu zbog toga što je žena ili koje nerazmjerno pogađa žene;
- e. "žrtva" označava svaku fizičku osobu koja je izložena ponašanju navedenom u točkama a. i b.;
- f. "žene" uključuje i djevojčice mlađe od 18 godina.

Članak 4. – Temeljna prava, ravnopravnost i nediskriminacija

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne i druge mjere za promicanje i zaštitu prava svih, a osobito žena, na život bez nasilja u javnoj i u privatnoj sferi.
2. Stranke osuđuju sve oblike diskriminacije žena i poduzimaju, bez odgode, potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi je spriječile, a osobito:
  - uvrštenjem u svoje nacionalne ustave ili drugo odgovarajuće zakonodavstvo načelo ravnopravnosti žena i muškaraca te osiguravanje praktičnog ostvarenja tog načela;
  - zabranom diskriminacije žena, uključujući i uz primjenu sankcija, kad je to primjereno;
  - ukidanjem zakona i praksi koji diskriminiraju žene.
3. Stranke će osigurati provedbu odredaba ove Konvencije, a osobito mjera za zaštitu prava žrtava, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što su spol, rod, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnim manjinama, imovinsko stanje, rođenje, seksualna orijentacija, rodni identitet, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, bračno stanje, migrantski, izbjeglički ili drugi status.
4. Posebne mjere koje su potrebne za sprečavanje i zaštitu žena od rodno utemeljenog nasilja neće se smatrati diskriminacijom u smislu ove Konvencije.

Članak 5. – Obveze države i dužna pažnja

1. Stranke će se suzdržati od sudjelovanja u bilo kojem djelu nasilja nad ženama i osigurati će da državne vlasti, dužnosnici, tijela, institucije i ostali subjekti koji postupaju u ime države djeluju u skladu s ovom obvezom.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi djelovale uz dužnu pažnju u sprečavanju, istraživanju, kažnjavanju i osiguravanju naknade štete za sva djela nasilja obuhvaćena područjem primjene ove Konvencije koja su počinili nedržavni subjekti.

Članak 6. – Rodno osjetljive politike

Stranke će uključiti rodne perspektive u provedbu i procjenu učinka odredaba ove Konvencije te promicati učinkovitu provedbu politika ravnopravnosti žena i muškaraca te osnaživanje žena.

Poglavlje II. – Integrirane politike i prikupljanje podataka

Članak 7. – Sveobuhvatne i koordinirane politike

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne i druge mjere za usvajanje i provedbu učinkovitih, sveobuhvatnih i koordiniranih politika na državnom području cijele države koje obuhvaćaju sve mjere značajne za sprečavanje i borbu protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije te osiguravaju potpuni odgovor na nasilje nad ženama.

2. Stranke će osigurati da politike iz stavka 1. stavljaju prava žrtve u središte svih mjera i da se provode putem učinkovite suradnje svih nadležnih tijela, institucija i organizacija.

3. Mjere poduzete u skladu s ovim člankom uključivat će, kad je to primjereno, sve relevantne subjekte, kao što su vladina tijela, nacionalne, regionalne i lokalne parlamente i tijela, nacionalne institucije za ljudska prava i organizacije civilnog društva.

Članak 8. – Financijski resursi

Stranke će osigurati odgovarajuće financijske i ljudske resurse za odgovarajuću primjenu integriranih politika, mjera i programa za sprečavanje i borbu protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije, uključujući i one koje provode nevladine organizacije i civilno društvo.

Članak 9. – Nevladine organizacije i civilno društvo

Stranke će prepoznati, poticati i podržavati, na svim razinama, rad odgovarajućih nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva aktivnih u borbi protiv nasilja nad ženama te uspostaviti učinkovitu suradnju s tim organizacijama.

Članak 10. – Tijelo za koordinaciju

1. Stranke će odrediti ili osnovati jedno ili više službenih tijela odgovornih za koordinaciju, primjenu, nadzor i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom. Ta tijela koordinirat će prikupljanje podataka iz članka 11., analizirati i distribuirati rezultate.

2. Stranke će osigurati da tijela određena ili osnovana u skladu s ovim člankom primaju informacije opće naravi o mjerama poduzetima u skladu s Poglavljem VIII.

3. Stranke će osigurati da tijela određena ili osnovana u skladu s ovim člankom imaju mogućnost izravne komunikacije i osnaživanja odnosa sa sličnim tijelima u drugim strankama.

Članak 11. – Prikupljanje podataka i istraživanje

1. U svrhu provedbe ove Konvencije, stranke će poduzeti:

a. prikupljanje razvrstanih značajnih statističkih podataka u pravilnim vremenskim razmacima o slučajevima svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije;

b. pružanje podrške istraživanjima u području svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije kako bi se proučili njegovi ishodišni uzroci i učinci, učestalost i stope kažnjavanja, kao i djelotvornost mjera poduzetih za provedbu ove Konvencije.

2. Stranke će nastojati provoditi istraživanja među stanovništvom u pravilnim vremenskim razmacima radi utvrđivanja učestalosti i trendova svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

3. Stranke će pružiti skupini stručnih osoba, kako je navedeno u članku 66. ove Konvencije, informacije prikupljene u skladu s ovim člankom kako bi potaknule međunarodnu suradnju i omogućile međunarodnu usporedivost.

4. Stranke će osigurati da informacije prikupljene u skladu s ovim člankom budu dostupne javnosti.

Poglavlje III. – Prevencija

Članak 12. – Opće obveze

1. Stranke će poduzeti potrebne mjere za promicanje promjena u društvenim i kulturnim obrascima ponašanja žena i muškaraca s ciljem iskorjenjivanja predrasuda, običaja, tradicija i svih drugih postupanja u praksi koja se temelje na ideji manje vrijednosti žena ili na stereotipnim ulogama žena i muškaraca.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne i druge mjere za sprečavanje svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije od strane bilo koje fizičke ili pravne osobe.

3. Sve mjere poduzete u skladu s ovim poglavljem uzet će u obzir i odnosit će se na specifične potrebe osoba koje su postale ranjive uslijed posebnih okolnosti te će u svoje središte staviti ljudska prava svih žrtava.

4. Stranke će poduzeti potrebne mjere za poticanje svih članova društva, osobito muškaraca i dječaka, da aktivno pridonesu sprečavanju svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

5. Stranke će osigurati da se kultura, običaji, vjera, tradicija ili takozvana "čast" neće smatrati opravdanjem za bilo koje djelo nasilja obuhvaćeno područjem primjene ove Konvencije.

6. Stranke će poduzeti potrebne mjere za promicanje programa i aktivnosti za osnaživanje žena.

Članak 13. – Podizanje razine svijesti

1. Stranke će promicati ili provoditi, redovno i na svim razinama, kampanje i programe podizanja razine svijesti, uključujući i u suradnji s nacionalnim institucijama za ljudska prava i tijelima za ravnopravnost, organizacijama civilnog društva i nevladinim organizacijama, osobito ženskim organizacijama, kad je to primjereno, radi podizanja razine svijesti i razumijevanja kod opće javnosti o različitim manifestacijama svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije, njihovih posljedica na djecu i potrebe za sprečavanjem takvog nasilja.

2. Stranke će osigurati široko distribuiranje u javnosti informacija o mjerama koje su na raspolaganju za sprečavanje počinjenja svih vrsta nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

Članak 14. – Obrazovanje

1. Stranke će poduzeti, kada je to primjereno, potrebne korake kako bi nastavne materijale o pitanjima kao što su ravnopravnost žena i muškaraca, nestereotipne rodne uloge, uzajamno poštovanje, nenasilno rješavanje sukoba u osobnim odnosima, rodno utemeljeno nasilje nad ženama i pravo na osobni integritet, prilagođeno razvojnim sposobnostima učenika, uključile u redovni nastavni plan i program i na svim razinama obrazovanja.

2. Stranke će poduzeti potrebne korake za promicanje načela iz stavka 1. kako u neformalnim obrazovnim okruženjima, tako i u sportskim te kulturnim okruženjima i okruženjima za slobodno vrijeme te u medijima.

Članak 15. – Usavršavanje stručnih osoba

1. Stranke će osigurati ili osnažiti primjereno usavršavanje odgovarajućih stručnih osoba koje rade sa žrtvama ili počiniteljima svih djela nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije, o sprečavanju i otkrivanju takvog nasilja, ravnopravnosti žena i muškaraca, potrebama i pravima žrtava, kao i o načinima sprečavanja sekundarne viktimizacije.

2. Stranke će poticati da usavršavanje iz stavka 1. uključuje usavršavanje o koordiniranoj međuresornoj suradnji kako bi se omogućilo sveobuhvatno i odgovarajuće postupanje s predstavkama u slučajevima nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

Članak 16. – Preventivna intervencija i terapijski programi

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere za uspostavljanje ili pružanje potpore programima usmjerenima podučavanju počinitelja nasilja u obitelji usvajanju nenasilnog ponašanja u međuljudskim odnosima u cilju sprečavanja daljnjeg nasilja i promjene nasilnih obrazaca ponašanja.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere za uspostavljanje ili pružanje potpore terapijskim programima usmjerenima na sprečavanje počinitelja, osobito počinitelja seksualnih delikata, od ponovnog počinjenja delikta.

3. U poduzimanju mjera iz stavaka 1. i 2., stranke će osigurati da sigurnost, potpora i ljudska prava žrtava budu od primarne važnosti, te da, kad je to primjereno, ovi programi budu uspostavljeni i provedeni u uskoj koordinaciji sa specijaliziranim službama pružanja potpore žrtvama.

Članak 17. – Sudjelovanje privatnog sektora i medija

1. Stranke će poticati privatni sektor, sektor informacijske i komunikacijske tehnologije te medije, uz dužno poštovanje slobode izražavanja i njihove neovisnosti, na sudjelovanje u izradi i provedbi politika te donošenju smjernica i autonomnih standarda odgovornog ponašanja za sprečavanje nasilja nad ženama i povećavanje poštovanja njihovog dostojanstva.

2. Stranke će razvijati i promicati, u suradnji sa subjektima iz privatnog sektora, vještine među djecom, roditeljima i odgajateljima, o načinima suočavanja s informacijskim i komunikacijskim okruženjem koje omogućuje pristup omalovažavajućim sadržajima seksualne ili nasilne naravi koji mogu biti štetni.

Poglavlje IV. – Zaštita i potpora

Članak 18. – Opće obveze

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere za zaštitu svih žrtava od bilo kojih daljnjih djela nasilja.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere, u skladu s unutarnjim pravom, kako bi osigurale postojanje odgovarajućih mehanizama za učinkovitu suradnju svih nadležnih državnih tijela, uključujući sudstvo, državne odvjetnike, tijela nadležna za provedbu zakona, lokalna i regionalna tijela, kao i nevladine organizacije i druge nadležne organizacije i subjekte, u zaštiti i pružanju potpore žrtvama i svjedocima svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije, uključujući i upućivanje na opće i specijalizirane službe za pružanje potpore kao što je navedeno u člancima 20. i 22. ove Konvencije.

3. Stranke će osigurati da mjere poduzete u skladu s ovim poglavljem:

- budu utemeljene na razumijevanju rodno utemeljenog nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i da su usredotočene na ljudska prava i sigurnost žrtve;

- budu utemeljene na sveobuhvatnom pristupu koji uzima u obzir odnose između žrtava, počinitelja, djece i njihovoga šireg društvenog okruženja;

- budu usmjerene na izbjegavanje sekundarne viktimizacije;

- budu usmjerene na osnaživanje i ekonomsku neovisnost žena žrtava nasilja;

- omogućuju smještanje, kad je to primjereno, većeg broja službi za zaštitu i pružanje potpore u istim prostorima;

- rješavaju specifične potrebe ranjivih osoba, uključujući i djecu žrtve, i da im budu dostupne.

4. Pružanje usluga ne smije ovisiti o spremnosti žrtve da podigne tužbu ili svjedoči protiv bilo kojeg počinitelja.

5. Stranke će poduzeti odgovarajuće mjere za pružanje konzularne i druge zaštite i potpore svojim državljanima i drugim žrtvama koje imaju pravo na takvu zaštitu u skladu sa svojim obvezama prema međunarodnom pravu.

Članak 19. – Informacije

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve prime odgovarajuće i pravovremene informacije o dostupnim uslugama potpore i pravnim mjerama na jeziku koji razumiju.

Članak 20. – Opće usluge potpore

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi žrtvama osigurale pristup uslugama koje olakšavaju njihov oporavak od nasilja. Te bi mjere trebale uključivati, prema potrebi, usluge kao što su pravno i psihološko savjetovanje, financijsku pomoć, stanovanje, obrazovanje, osposobljavanje i pomoć u pronalaženju zaposlenja.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi se žrtvama osigurao pristup zdravstvenim i socijalnim službama te da službe budu odgovarajuće opremljene, a stručne osobe osposobljene za pružanje pomoći žrtvama i njihovo upućivanje odgovarajućim službama.

Članak 21. – Pomoć u pojedinačnim/skupnim pritužbama

Stranke će osigurati da žrtve dobiju informacije i pristup primjenjivim regionalnim i međunarodnim mehanizmima pojedinačnih/skupnih pritužbi. Stranke će promicati pružanje osjetljive i stručne pomoći žrtvama u podnošenju takvih pritužbi.

Članak 22. – Specijalizirane usluge potpore

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi pružile ili osigurale geografski ravnomjerno rasprostranjene trenutne, kratkoročne i dugoročne specijalizirane usluge potpore svakoj žrtvi izloženoj bilo kojem djelu nasilja obuhvaćenim područjem primjene ove Konvencije.

2. Stranke će pružiti ili osigurati specijalizirane usluge potpore, koje pružaju žene, svim ženama žrtvama nasilja i njihovoj djeci.

Članak 23. – Skloništa

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale osnivanje dovoljnog broja odgovarajućih, lako dostupnih skloništa radi omogućavanja sigurnog smještaja i proaktivne pomoći žrtvama, osobito ženama i njihovoj djeci.

Članak 24. – Telefonske linije za pomoć

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere za osnivanje stalno otvorenih (24 sata dnevno, 7 dana u tjednu) besplatnih telefonskih linija koje pokrivaju državno područje cijele države radi davanja savjeta pozivateljima, povjerljivo ili uz dužno poštovanje njihove anonimnosti, u vezi sa svim oblicima nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

Članak 25. – Potpora žrtvama seksualnog nasilja

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale osnivanje dovoljnog broja odgovarajućih, lako dostupnih kriznih centara za žrtve silovanja ili seksualnog nasilja radi osiguravanja medicinskih i forenzičkih pregleda, potpore za doživljenu traumu i savjetovanje žrtava.

Članak 26. – Zaštita i potpora za djecu svjedoke

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se pri pružanju usluga zaštite i potpore žrtvama dužna pozornost posveti pravima i potrebama djece svjedoka svih oblika nasilja obuhvaćenih opsegom ove Konvencije.

2. Mjere poduzete u skladu s ovim člankom uključuju psihološko-socijalno savjetovanje primjereno dobi djeteta svjedoka svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije uz pridavanje dužne pažnje najboljim interesima djeteta.

Članak 27. – Prijavljivanje

Stranke će poduzeti potrebne mjere kako bi potakle svaku osobu koja je svjedočila počinjenju bilo kojeg djela nasilja obuhvaćenog područjem primjene ove Konvencije ili koja ima opravdanog razloga vjerovati da je takvo nasilje počinjeno ili da se mogu očekivati daljnja djela nasilja, da to prijavi nadležnim organizacijama ili tijelima.

Članak 28. – Prijavljivanje od strane stručnih osoba

Stranke će poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da pravila povjerljivosti koja su unutarnjim pravom nametnuta određenim stručnim osobama ne predstavljaju prepreku za mogućnost prijavljivanja, pod odgovarajućim uvjetima, nadležnim organizacijama ili tijelima ako imaju opravdanog razloga vjerovati da je počinjeno teško djelo nasilja obuhvaćeno područjem primjene ove Konvencije i da se mogu očekivati daljnja teška djela nasilja.

Poglavlje V. – Materijalno pravo

Članak 29. – Građanske tužbe i pravna sredstva

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi žrtvama osigurale odgovarajuća građanskopravna sredstva protiv počinitelja.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere da žrtvama osiguraju, u skladu s općim načelima međunarodnog prava, odgovarajuća građanskopravna sredstva protiv državnih vlasti koje nisu izvršile svoju dužnost poduzimanja potrebnih preventivnih ili zaštitnih mjera u okviru svojih ovlasti.

Članak 30. – Naknada štete

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale žrtvama pravo traženja naknade štete od počinitelja za bilo koje od kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

2. Odgovarajuća naknada štete od države dodjeljuje se onima koji su pretrpjeli teške tjelesne ozljede ili oštećenje zdravlja, u mjeri u kojoj ta šteta nije pokrivena iz drugih izvora kao što su počinitelja, osiguranje ili državna sredstva za zdravstvo ili socijalnu skrb. To ne sprečava stranke da zatraže povrat dodijeljene naknade od počinitelja, sve dok se pridaje dužna pažnja sigurnosti žrtve.

3. Mjere poduzete u skladu sa stavkom 2. osigurati će dodjelu naknade štete u razumnom roku.

Članak 31. – Skrb o djeci, pravo na viđanje djece i sigurnost

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se, pri određivanju skrbi o djeci i prava na viđanje djece, uzmu u obzir pojave nasilja obuhvaćene područjem primjene ove Konvencije.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da ostvarivanje bilo kojeg prava na viđanje djece ili skrbi o djeci ne ugrožava prava i sigurnost žrtve ili djece.

Članak 32. – Građanske posljedice prisilnih brakova

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da prisilno sklopljeni brakovi mogu biti proglašeni nevaljanim, poništeni ili razvedeni bez nepotrebnih financijskih ili administrativnih poteškoća za žrtvu.

Članak 33. – Psihičko nasilje

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje namjernog teškog oštećivanja psihičkog integriteta neke osobe putem prisile ili prijetnji.

Članak 34. – Uhođenje

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje namjernoga ponavljanja prijetjećeg ponašanja usmjerenog na drugu osobu, koje uzrokuje da se ona ili on boji za svoju sigurnost.

Članak 35. – Tjelesno nasilje

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje namjernog počinjenja djela tjelesnog nasilja nad drugom osobom.

Članak 36. – Seksualno nasilje, uključujući silovanje

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje sljedećih namjernih ponašanja:

a. vaginalna, analna ili oralna penetracija seksualne naravi bilo kojim dijelom tijela ili predmetom u tijelo druge osobe bez pristanka te osobe;

b. druge radnje seksualne naravi s drugom osobom bez pristanka te osobe;

c. utjecanje da druga osoba, bez svojega pristanka, sudjeluje u radnjama seksualne naravi s trećom osobom.

2. Pristanak mora biti dobrovoljan kao rezultat slobodne volje osobe, što se procjenjuje prema okolnostima slučaja.

3. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se odredbe stavka 1. primjenjuju i na djela počinjena na štetu bivših ili sadašnjih bračnih drugova ili partnera, sukladno tome kako ih priznaje unutarnje pravo.

Članak 37. – Prisilni brak

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje namjernog prisiljavanje odrasle osobe ili djeteta na sklapanje braka.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje namjernog mamljenja odrasle osobe ili djeteta na državno područje Stranke ili države u kojoj ta odrasla osoba ili dijete ne prebiva, s ciljem prisiljavanja te odrasle osobe ili djeteta na sklapanje braka.

Članak 38. – Sakaćenje ženskih spolnih organa

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje sljedećih namjernih ponašanja:

a. odstranjivanje, obrezivanje ili drugi oblici sakaćenja cijelih ili bilo kojeg dijela ženskih velikih stidnih usana, malih stidnih usana ili klitorisa;

b. prisiljavanje ili utjecanje na ženu da se podvrgne bilo kojoj od radnji navedenih u točki a.;

c. poticanje, prisiljavanje ili utjecanje na djevojčicu da se podvrgne bilo kojoj od radnji navedenih u točki a.

Članak 39. – Prisilni pobačaj i prisilna sterilizacija

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale inkriminiranje sljedećih namjernih ponašanja:

a. obavljanje pobačaja na ženi bez njezinoga prethodnog i informiranog pristanka;

b. obavljanje operacije kojoj je svrha ili posljedica prekid sposobnosti žene za prirodnu reprodukciju bez njezinoga prethodnog i informiranog pristanka ili razumijevanja postupka.

Članak 40. – Seksualno uznemiravanje

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da svaki oblik neželjenoga verbalnog, neverbalnog ili tjelesnog ponašanja seksualne naravi s ciljem ili učinkom povrede dostojanstva neke osobe, osobito ako stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo ozračje, bude predmet kaznenih ili drugih pravnih sankcija.

Članak 41. – Pomaganje ili poticanje te pokušaj

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere da propišu kao kazneno djelo namjerno pomaganje ili poticanje počinjenja kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 33., 34., 35., 36., 37., 38.a, i 39. ove Konvencije.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere da propišu kao kaznena djela namjerne pokušaje počinjenja kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 35., 36., 37., 38.a. i 39. ove Konvencije.

Članak 42. – Neprihvatljiva opravdanja za kaznena djela, uključujući i kaznena djela počinjena u ime takozvane "časti"

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se, u pokrenutim kaznenim postupcima zbog počinjenja bilo kojeg djela nasilja obuhvaćenog područjem primjene ove Konvencije, kultura, običaji, vjera, tradicija ili takozvana "čast" neće smatrati opravdanjem za takva djela. Ovo osobito obuhvaća tvrdnje da je žrtva prekršila kulturne, vjerske, društvene ili tradicionalne norme ili običaje prikladnog ponašanja.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da poticanje djeteta od strane bilo koje osobe na počinjenje bilo kojeg od djela navedenih u stavku 1. neće umanjiti kaznenu odgovornost te osobe za počinjena djela.

Članak 43. – Primjenjivost kaznenih djela

Kaznena djela propisana u skladu s ovom Konvencijom primjenjiva su neovisno o naravi odnosa između žrtve i počinitelja.

Članak 44. – Nadležnost

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavile nadležnost nad bilo kojim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, ako je kazneno djelo počinjeno:

- a. na njihovom državnom području; ili
- b. na brodu pod njihovom zastavom; ili
- c. u zrakoplovu registriranom prema njihovim zakonima; ili
- d. od strane njihovog državljanina; ili
- e. od strane osobe koja ima prebivalište na njihovom državnom području.

2. Stranke će nastojati poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere za uspostavljanje nadležnosti nad bilo kojim kaznenim djelom u skladu s ovom Konvencijom ako je kazneno djelo počinjeno protiv njihovog državljanina ili osobe koja ima prebivalište na njihovom državnom području.

3. Radi progona kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 36., 37., 38. i 39. ove Konvencije, Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da njihova

nadležnost nije uvjetovana time da se radi o inkriminiranim djelima na državnom području gdje su počinjena.

4. Radi progona kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 36., 37., 38. i 39. ove Konvencije, Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da njihova nadležnost u pogledu točaka d. i e. stavka 1. nije uvjetovana time da se kazneni progon može započeti tek nakon prijave od strane žrtve kaznenog djela ili dostave informacija od strane države u kojoj je kazneno djelo počinjeno.

5. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavile nadležnost nad kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom, u slučajevima kad se navodni počinitelj nalazi na njihovom državnom području i kad ga ne izručuju drugoj stranci isključivo na temelju njegovog ili njezinog državljanstva.

6. Kad više Stranaka ima nadležnost nad navodnim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, uključene stranke će se, kad je to primjereno, međusobno konzultirati radi utvrđivanja najprikladnije nadležnosti za kazneni progon.

7. Ne dovodeći u pitanje opća pravila međunarodnog prava, ova Konvencija ne isključuje kaznenu nadležnost neke Stranke u skladu s njezinim unutarnjim pravom.

Članak 45. – Sankcije i druge mjere

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da su kaznena djela propisana u skladu s ovom Konvencijom kažnjiva učinkovitim, razmjernim i odvrćajućim sankcijama, uzimajući u obzir njihovu težinu. Te sankcije obuhvaćaju, kad je to primjereno, kazne koje uključuju oduzimanje slobode koje može dovesti do izručenja.

2. Stranke mogu poduzeti druge mjere u vezi s počiniteljima, kao što su:

- praćenje ili nadzor osuđenih osoba;

- oduzimanje roditeljskih prava, ako se najbolji interes djeteta, što može uključivati sigurnost žrtve, ne može zajamčiti na neki drugi način.

Članak 46. – Otegotne okolnosti

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se sljedeće okolnosti, ako već ne čine sastavni dio kaznenog djela, mogu, u skladu s mjerodavnim odredbama unutarnjeg prava, uzeti u obzir kao otegotne okolnosti pri određivanju kazne u vezi s kaznenim djelima utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom:

a. kazneno djelo je počinjeno nad bivšim ili sadašnjim bračnim drugom ili partnerom, sukladno tome kako ih priznaje unutarnje pravo, od strane člana obitelji, osobe koja živi sa žrtvom ili osobe koja je zloupotrijebila svoj autoritet;

b. kazneno djelo ili srodna kaznena djela u povratu;

c. kazneno djelo je počinjeno nad osobom koja je ranjiva uslijed posebnih okolnosti;

d. kazneno djelo je počinjeno nad djetetom ili u njegovoj nazočnosti;

- e. kazneno djelo su počinile dvije ili više osoba zajedničkim djelovanjem;
- f. kaznenom djelu je prethodilo ili je praćeno nasiljem jačeg intenziteta;
- g. kazneno djelo je počinjeno uz uporabu ili uz prijetnju oružjem;
- h. kazneno djelo je imalo za posljedicu tešku tjelesnu ili psihičku traumu za žrtvu;
- i. ako je počinitelj ranije osuđivan za kaznena djela slične naravi.

Članak 47. – Presude koje je donijela druga Stranka

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi prilikom donošenja presude omogućile uzimanje u obzir konačnih presuda koje je druga Stranka donijela povodom kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 48. – Zabrana obveznih alternativnih postupaka rješavanja sporova ili kažnjavanje

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi zabranile obvezne alternativne postupke rješavanja sporova, uključujući medijaciju i mirenje, u vezi sa svim oblicima nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.
2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da će se, ako se naloži plaćanje novčane kazne, s dužnom pažnjom uzeti u obzir mogućnost počinitelja da podmiri svoje financijske obveze prema žrtvi.

Poglavlje VI. – Istraga, kazneni progon, postupovno pravo i zaštitne mjere

Članak 49. – Opće obveze

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se istrage i sudski postupci u vezi sa svim oblicima nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije provode bez nepotrebnih odgađanja uzimajući u obzir prava žrtve tijekom svih stadija kaznenog postupka.
2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere, u skladu s temeljnim načelima ljudskih prava i uzimajući u obzir rodno razumijevanje nasilja, kako bi osigurale učinkovitu istragu i progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 50. – Trenutni odgovor, sprečavanje i zaštita

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da tijela odgovorna za provedbu zakona žurno odgovore na sve oblike nasilja obuhvaćene područjem primjene ove Konvencije te da na odgovarajući način pruže žrtvama primjerenu i trenutnu zaštitu.
2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se tijela odgovorna za provedbu zakona žurno i na odgovarajući način uključe u sprečavanje i zaštitu od svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije, uključujući i primjenu preventivnih operativnih mjera i prikupljanje dokaza.

Članak 51. – Procjena opasnosti i upravljanje rizikom

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da procjena opasnosti od nastupanja smrti, ozbiljnosti situacije i opasnosti od ponovljenog nasilja bude provedena od strane svih nadležnih tijela kako bi se upravljalo rizikom te da, ako je to potrebno, bude osigurana koordinirana sigurnost i potpora.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da pri procjeni opasnosti iz stavka 1., u svim stadijima istrage i primjene zaštitnih mjera, bude valjano uzeta u obzir činjenica da počinitelji djela nasilja, obuhvaćeni područjem primjene ove Konvencije, posjeduju ili imaju pristup vatrenom oružju.

Članak 52. – Hitni nalozi za udaljavanje

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da nadležna tijela, u situacijama neposredne opasnosti, imaju ovlast narediti počinitelju nasilja u obitelji da napusti mjesto stanovanja žrtve ili osobe izložene riziku, na dovoljno dugo vremensko razdoblje, te zabraniti počinitelju ulazak u mjesto stanovanja ili uspostavljanje kontakta sa žrtvom ili osobom izloženom riziku. Mjere poduzete u skladu s ovim člankom prednost će dati sigurnosti žrtava ili osobama izloženim riziku.

Članak 53. – Nalozi o zabrani pristupa ili nalozi o zaštiti

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da su odgovarajući nalozi o zabrani pristupa ili nalozi o zaštiti dostupni žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da nalozi o zabrani pristupa ili nalozi o zaštiti iz stavka 1.:

- budu dostupni za neposrednu zaštitu i bez nepotrebnih financijskih ili administrativnih opterećenja za žrtvu;

- budu doneseni na određeno vremensko razdoblje ili do promjene ili ukidanja;

- kad je potrebno, budu izdani na *ex parte* osnovi koja ima izravan učinak;

- budu dostupni neovisno o drugim pravnim postupcima ili dodatno uz druge pravne postupke;

- mogu biti uvedeni u kasnijim pravnim postupcima.

3. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da povrede naloga o zabrani pristupa ili naloga o zaštiti, koji su doneseni u skladu sa stavkom 1., budu podložne kaznenim ili drugim zakonskim sankcijama koje su učinkovite, razmjerne i odvraćaju od počinjenja djela.

Članak 54. – Istrage i dokazi

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da će, u svim građanskim ili kaznenim postupcima, dokazi vezani uz seksualnu povijest i ponašanje žrtve biti dopušteni samo kad je to važno i nužno.

Članak 55. – Postupci *ex parte* i *ex officio*

1. Stranke će osigurati da istrage ili progon kaznenih djela, utvrđenih u skladu s člancima 35., 36., 37., 38. i 39. ove Konvencije, ne smiju ovisiti u potpunosti o prijavi ili pritužbi koju je podnijela žrtva, ako je kazneno djelo počinjeno u cijelosti ili djelomično na njihovom državnom području, te da se postupak može nastaviti čak i ako žrtva povuče svoju izjavu ili pritužbu.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale, u skladu s uvjetima predviđenim njihovim unutarnjim pravom, mogućnost da vladine i nevladine organizacije te savjetnici za nasilje u obitelji pomognu i/ili pruže potporu žrtvama, na njihov zahtjev, tijekom istraga i sudskih postupaka vezanih uz kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 56. – Mjere zaštite

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi zaštitile prava i interese žrtava, uključujući i njihove posebne potrebe kao svjedoka, u svim stadijima istrage i sudskog postupka, a osobito:

a. osiguravajući njihovu zaštitu kao i zaštitu njihovih obitelji i svjedoka, od zastrašivanja, osvete i ponovne viktimizacije;

b. osiguravajući obaviještenost žrtava, barem u slučajevima kad žrtve i obitelj mogu biti u opasnosti, o bijegu ili privremenom odnosno konačnom puštanju počinitelja na slobodu;

c. obavještavajući ih, u skladu s uvjetima predviđenim unutarnjim pravom, o njihovim pravima i uslugama koje su im na raspolaganju te o razvoju događaja povodom njihove pritužbe, optužbe, o općem tijeku istrage ili postupka i o njihovoj ulozi u tome, kao i o ishodu njihovog slučaja;

d. omogućujući žrtvama, na način koji je u skladu s postupovnim pravilima unutarnjeg prava, da budu saslušane, da podnesu dokaze i iskažu svoje stavove, potrebe i probleme, izravno ili putem posrednika, te da oni budu razmotreni;

e. osiguravajući žrtvama odgovarajuće usluge potpore kako bi njihova prava i interesi bili pravilno predstavljeni i uzeti u obzir;

f. osiguravajući mogućnost usvajanja mjera za zaštitu privatnosti i ugleda žrtve;

g. osiguravajući da se, kad god je moguće, izbjegne kontakt između žrtava i počinitelja u prostorijama suda i prostorijama tijela za provedbu zakona;

h. osiguravajući žrtvama neovisne i kompetentne tumače kad su žrtve stranke u postupku ili kad podnose dokaze;

i. omogućujući žrtvama da svjedoče, u skladu s pravilima predviđenim njihovim unutarnjim pravom, bez osobne nazočnosti u sudnici ili barem bez nazočnosti navodnog počinitelja, uporabom odgovarajućih komunikacijskih tehnologija tamo gdje one postoje.

2. Djetetu žrtvi i djetetu svjedoku nasilja nad ženama i nasilja u obitelji osigurat će se, kad je primjereno, posebne mjere zaštite uzimajući u obzir najbolje interese djeteta.

Članak 57. – Pravna pomoć

Stranke će osigurati pravo na pravnu pomoć i na besplatnu pravnu pomoć žrtvama u skladu s uvjetima predviđenim njihovim unutarnjim pravom.

Članak 58. – Zastara

Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da rok zastare za pokretanje bilo kojeg pravnog postupka u pogledu kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 36., 37., 38. i 39. ove Konvencije nastavlja teći tijekom vremenskog razdoblja koje je dovoljno dugo i odgovara težini odnosnog kaznenog djela, kako bi se omogućilo učinkovito pokretanje postupka nakon što žrtva postane punoljetna.

Poglavlje VII. – Migracija i azil

Članak 59. – Boravišni status

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve, čiji boravišni status ovisi o statusu bračnog druga ili partnera, sukladno tome kako ih priznaje unutarnje pravo, u slučaju razvoda braka ili prestanka veze, dobiju u slučaju osobito teških okolnosti, na zahtjev, vlastitu dozvolu boravka neovisno o trajanju braka ili veze. Uvjeti koji se odnose na dodjelu i trajanje vlastite dozvole boravka utvrđuju se unutarnjim pravom.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve mogu ostvariti prekid postupka deportacije koji je pokrenut u vezi s njihovim boravišnim statusom ovisnim o statusu bračnog druga ili partnera, sukladno tome kako ih priznaje unutarnje pravo, kako bi im se omogućilo podnošenje zahtjeva za vlastitu dozvolu boravka.

3. Stranke će izdati obnovljivu dozvolu boravka žrtvama u jednoj od sljedećih dviju situacija, ili u obje:

a. kad nadležno tijelo smatra da je njihov boravak neophodan zbog njihove osobne situacije;

b. kad nadležno tijelo smatra da je njihov boravak neophodan u svrhu njihove suradnje s nadležnim tijelima u istrazi ili kaznenom postupku.

4. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve prisilnog braka, dovedene u drugu zemlju radi sklapanja braka i koje su, kao rezultat, izgubile boravišni status u zemlji u kojoj su prebivale, mogu ponovno dobiti taj status.

Članak 60. – Zahtjevi za azil utemeljeni na rodu

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da se rodno utemeljeno nasilje nad ženama može priznati kao oblik proganjanja u smislu članka 1 A (2)

Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine, te kao oblik teške povrede koja zahtijeva supsidijarnu zaštitu.

2. Stranke će osigurati da se rodno osjetljivo tumačenje prida svakoj od osnova iz Konvencije te da se, kad se utvrdi da postoji mogućnost progona po jednoj ili više tih osnova, podnositeljima zahtjeva dodijeli status izbjeglice u skladu s primjenjivim odgovarajućim mehanizmima.

3. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi razvile rodno osjetljive postupke prihvata i usluge za potporu tražiteljima azila, kao i rodno osjetljive smjernice i postupke za azil, uključujući i utvrđivanje statusa izbjeglice te zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Članak 61. – Zabrana protjerivanja ili vraćanja osoba

1. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi poštovale načelo zabrane protjerivanja i vraćanja osoba u skladu s postojećim obvezama prema međunarodnom pravu.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve nasilja nad ženama, kojima je potrebna zaštita, bez obzira na njihov status ili prebivalište, neće biti vraćene ni pod kojim okolnostima u bilo koju zemlju u kojoj bi im mogao biti ugrožen život ili u kojoj bi mogle biti podvrgnute mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Poglavlje VIII. – Međunarodna suradnja

Članak 62. – Opća načela

1. Stranke će međusobno surađivati u skladu s odredbama ove Konvencije, te kroz primjenu odgovarajućih međunarodnih i regionalnih mehanizama o suradnji u građanskim i kaznenim stvarima, dogovorima postignutim na temelju ujednačenog ili recipročnog zakonodavstva i unutarnjih prava, u najvećoj mogućoj mjeri, u svrhu:

a. sprečavanja, borbe protiv i progona svih oblika nasilja obuhvaćenih područjem primjene ove Konvencije;

b. zaštite i pružanja pomoći žrtvama;

c. provođenja istraga ili postupaka koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom;

d. izvršenja relevantnih građanskih ili kaznenih presuda koje su donijele sudbene vlasti stranaka, uključujući i odluke o zaštiti.

2. Stranke će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da žrtve kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, počinjenih na državnom području stranke u kojoj ne prebivaju, mogu podnijeti pritužbu nadležnim tijelima države u kojoj prebivaju.

3. Ako stranka, koja pruža uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, izručenju ili izvršenju građanskih ili kaznenih presuda, koje je donijela druga stranka ove Konvencije, uvjetuje postojanjem ugovora, primi zahtjev za takvu pravnu suradnju od stranke s kojom nema sklopljen takav ugovor, ona može ovu Konvenciju smatrati pravnim temeljem za

uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, izručenju ili izvršenju građanskih ili kaznenih presuda koje je donijela druga stranka u pogledu kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

4. Stranke će nastojati integrirati, kad je to primjereno, sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, u programe pomoći za razvoj koji se osiguravaju u korist trećih država, uključujući i sklapanjem dvostranih i mnogostranih sporazuma s trećim državama radi olakšavanja zaštite žrtava u skladu s člankom 18. stavkom 5.

Članak 63. – Mjere u vezi s osobama izloženima riziku

Kad stranka, na osnovi informacija koje ima na raspolaganju, ima razumnih osnova vjerovati da je neka osoba izložena neposrednom riziku podvrgavanja bilo kojem djelu nasilja iz članaka 36., 37., 38. i 39. ove Konvencije na državnom području druge stranke, stranka koja ima informacije potiče se da ih bez odgode prenese drugoj stranci u svrhu osiguravanja poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Kad je primjenjivo, ove informacije trebaju sadržavati detalje o postojećim zaštitnim mjerama u korist osobe izložene riziku.

Članak 64. – Informacije

1. Stranka kojoj je upućen zahtjev će odmah obavijestiti stranku koja je uputila takav zahtjev o konačnom ishodu aktivnosti koja je poduzeta u skladu s ovim poglavljem. Zamoljena stranka također odmah obavještuje stranku moliteljicu o svim okolnostima koje čine nemogućom provedbu tražene aktivnosti ili ju mogu značajno odgoditi.

2. Stranka može, u granicama svojeg unutarnjeg prava, bez prethodnog zahtjeva, proslijediti drugoj Stranci informacije do kojih je došla u okviru vlastitih istraga kad smatra da objavljivanje takvih informacija može pomoći Stranci primateljici u sprečavanju kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ili u pokretanju ili provođenju istraga ili postupaka koji se odnose na takva kaznena djela ili da mogu dovesti do zahtjeva za suradnjom od strane te Stranke u skladu s ovim poglavljem.

3. Stranka koja primi bilo kakve informacije u skladu sa stavkom 2. proslijedit će te informacije svojim nadležnim tijelima kako bi se mogli pokrenuti postupci, ukoliko se to procijeni primjerenim, ili kako bi se te informacije mogle uzeti u obzir u odgovarajućim građanskim i kaznenim postupcima.

Članak 65. – Zaštita podataka

Osobni podaci pohranjivat će se i koristiti u skladu s obvezama koje su stranke preuzele u skladu s Konvencijom o zaštiti pojedinaca glede automatizirane obrade osobnih podataka (ETS br. 108).

Poglavlje IX. – Mehanizam nadzora

Članak 66. – Skupina stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

1. Skupina stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu "GREVIO") pratit će provedbu ove Konvencije od strane stranaka.

2. GREVIO će se sastojati od najmanje 10 članova i najviše 15 članova, uzimajući u obzir rodnu i geografsku ravnotežu, kao i multidisciplinarno stručno znanje. Njegove članove birat će Odbor stranaka između kandidata koje predlažu stranke, na razdoblje od četiri godine, s mogućnošću jednog reizbora, te će biti izabrani među državljanima Stranaka.

3. Prvi izbor 10 članova održat će se u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Konvencije. Izbor pet dodatnih članova održat će se nakon 25. ratifikacije ili pristupa.

4. Izbor članova GREVIO-a temeljit će se na sljedećim načelima:

a. moraju biti izabrani u transparentnom postupku među osobama izraženih moralnih osobina, poznatim po svojoj visokoj razini stručnosti u području ljudskih prava, ravnopravnosti spolova, nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, ili pomoći i zaštite žrtava, ili koje su pokazale profesionalno iskustvo u područjima koje obuhvaća ova Konvencija;

b. ni jedna stranka ne može biti zastupljena s dva državljana u članstvu GREVIO-a;

c. moraju predstavljati glavne pravne poretke;

d. moraju predstavljati relevantne subjekte i tijela u području nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

e. oni će djelovati u vlastitom svojstvu i biti neovisni i nepristrani u obavljanju svojih funkcija te moraju biti na raspolaganju kako bi obavljali svoje dužnosti na učinkovit način.

5. Postupak za izbor članova GREVIO-a utvrdit će Odbor ministara Vijeća Europe, nakon konzultacija sa strankama i dobivanja jednoglasnog pristanka stranaka, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Konvencije.

6. GREVIO usvaja vlastiti poslovnik.

7. Članovi GREVIO-a, te ostali članovi izaslanstava koji izvršavaju posjete državama, kako je navedeno u članku 68., stavcima 9. i 14., uživat će povlastice i imunitete utvrđene u dodatku ove Konvencije.

Članak 67. – Odbor stranaka

1. Odbor stranaka sastojat će se od predstavnika Stranaka Konvencije.

2. Odbor stranaka sazvat će glavni tajnik Vijeća Europe. Njegov prvi sastanak održat će se u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Konvencije kako bi se izabrali članovi GREVIO-a. Nakon toga će se sastajati kad god to zatraži jedna trećina stranaka, predsjednik Odbora stranaka ili glavni tajnik.

3. Odbor stranaka usvaja vlastiti poslovnik.

Članak 68. – Postupak

1. Stranke podnose glavnom tajniku Vijeća Europe, temeljem upitnika koji pripremi GREVIO, izvješće o zakonodavnim i drugim mjerama kojima se osigurava učinak odredaba ove Konvencije, na razmatranje GREVIO-a.

2. GREVIO razmatra izvješće podneseno u skladu sa stavkom 1. s predstavnicima odnosno stranke.
3. Naknadni postupci procjene bit će podijeljeni u krugove čije trajanje određuje GREVIO. Na početku svakog kruga GREVIO odabire posebne odredbe na kojima će se temeljiti postupak procjene te će poslati upitnik.
4. GREVIO određuje odgovarajuće načine za provedbu ovog postupka nadzora. Može osobito usvojiti upitnik za svaki krug procjene, koji će služiti strankama kao osnova za postupak procjene provedbe. Taj upitnik bit će poslan svim strankama. Stranke će odgovoriti na ovaj upitnik, kao i na sve druge zahtjeve GREVIO-a za informacijama.
5. GREVIO može primiti informacije o provedbi Konvencije od nevladinih organizacija i civilnog društva, kao i od nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava.
6. GREVIO uzima u obzir i postojeće informacije koje su dostupne iz drugih regionalnih i međunarodnih instrumenata i tijela u područjima obuhvaćenim područjem primjene ove Konvencije.
7. Kod usvajanja upitnika za svaki krug procjene, GREVIO će uzeti u obzir postojeće prikupljene podatke i istraživanja u strankama iz članka 11. ove Konvencije.
8. GREVIO može primiti informacije o provedbi Konvencije od povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava, Parlamentarne skupštine i nadležnih specijaliziranih tijela Vijeća Europe, kao i od tijela osnovanih u skladu s drugim međunarodnim instrumentima. Pritužbe podnesene tim tijelima i njihovi ishodi bit će dostupni GREVIO-u.
9. GREVIO može podredno organizirati, u suradnji s nacionalnim tijelima i uz pomoć neovisnih nacionalnih stručnih osoba, posjete državama, ako su primljene informacije nedostatne ili u slučajevima predviđenima u stavku 14. Tijekom tih posjeta GREVIO-u mogu pomoći specijalisti za određena područja.
10. GREVIO priprema nacrt izvješća koji će sadržavati njegovu analizu u vezi s provedbom odredbi na kojima se temelji procjena, kao i svoje preporuke i prijedloge vezane uz način na koji odnosna stranka može rješavati utvrđene probleme. Nacrt izvješća dostavit će se stranci koja je predmet procjene na očitovanje. GREVIO će uzeti u obzir njezino očitovanje pri usvajanju svojeg izvješća.
11. Na temelju svih primljenih informacija te primjedaba Stranaka, GREVIO usvaja svoje izvješće i zaključke vezane uz mjere koje odnosna stranka poduzima kako bi provela odredbe ove Konvencije. To izvješće i zaključci bit će poslani odnosnoj stranci i Odboru stranaka. Izvješće i zaključci GREVIO-a bit će javno dostupni nakon njihovog usvajanja, zajedno s eventualnim očitovanjem odnosne Stranke.
12. Ne dovodeći u pitanje postupak iz stavaka 1. do 8., Odbor stranaka može usvojiti, na temelju izvješća i zaključaka GREVIO-a, preporuke upućene dotičnoj stranci (a) koje se tiču mjera čije je poduzimanje potrebno kako bi se proveli zaključci GREVIO-a, te ako je potrebno, odrediti datum za predaju informacija o njihovoj provedbi, i (b) usmjerene na promicanje suradnje s tom strankom u svrhu pravilne provedbe ove Konvencije.

13. Ako GREVIO primi pouzdane informacije koje upućuju na situaciju u kojoj problemi zahtijevaju neposrednu pozornost kako bi se spriječio ili ograničio opseg ili broj teških povreda Konvencije, može zatražiti žurno podnošenje posebnog izvješća o mjerama koje su poduzete za sprečavanje teškog, opsežnog ili ustrajnog obrasca nasilja nad ženama.

14. Uzimajući u obzir informacije koje je predala odnosna stranka, kao i sve druge pouzdane informacije kojima raspolaže, GREVIO može odrediti jednog ili više svojih članova za provedbu istrage i žurnog izvješćivanja GREVIO-a. Kada je to zajamčeno te uz pristanak stranke, ispitivanje može uključivati i posjet njezinom državnom području.

15. Nakon razmatranja nalaza istrage iz stavka 14., GREVIO prenosi te nalaze odnosnoj Stranci i, kad je to primjereno, Odboru stranaka te Odboru ministara Vijeća Europe, zajedno s eventualnim primjedbama i preporukama.

Članak 69. – Opće preporuke

GREVIO može usvojiti, kad je to primjereno, opće preporuke za provedbu ove Konvencije.

Članak 70. – Uključivanje parlamenata u nadzor

1. Nacionalni parlamenti bit će pozvani na sudjelovanje u nadziranju mjera poduzetih u svrhu provedbe ove Konvencije.

2. Stranke će podnijeti izvješća GREVIO-a svojim nacionalnim parlamentima.

3. Parlamentarna skupština Vijeća Europe bit će pozvana na redovito praćenje provedbe ove Konvencije.

Poglavlje X. – Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

Članak 71. – Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova Konvencija ne utječe na obveze koje proizlaze iz drugih međunarodnih instrumenata u kojih su stranke ove Konvencije stranke ili će postati stranke, a koji sadrže odredbe o pitanjima koja su uređena ovom Konvencijom.

2. Stranke ove Konvencije mogu međusobno sklopiti bilateralne ili mnogostrane sporazume o pitanjima koja uređuje ova Konvencija u svrhu dopune ili osnaživanja njezinih odredaba ili olakšavanja primjene u njoj sadržanih načela.

Poglavlje XI. – Izmjene i dopune Konvencije

Članak 72. – Izmjene i dopune

1. Svaki prijedlog za izmjenu ili dopunu ove Konvencije, koji podnese neka stranka, priopćit će se glavnom tajniku Vijeća Europe koji će ga proslijediti državama članicama Vijeća Europe, svakoj potpisnici, svakoj stranci, Europskoj uniji, svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju u skladu s odredbama članka 75., te svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji u skladu s odredbama članka 76.

2. Odbor ministara Vijeća Europe razmotrit će predloženu izmjenu ili dopunu i, nakon konzultacija sa strankama Konvencije koje nisu članice Vijeća Europe, može usvojiti izmjenu ili dopunu većinom predviđenom u članku 20.d Statuta Vijeća Europe.

3. Tekst svake izmjene ili dopune, koju usvoji Odbor ministara u skladu sa stavkom 2., proslijedit će se strankama na usvajanje.

4. Svaka izmjena ili dopuna usvojena u skladu sa stavkom 2. stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka vremenskog razdoblja od jednog mjeseca nakon datuma na koji su sve Stranke obavijestile glavnog tajnika o svojem prihvatu.

Poglavlje XII. – Završne odredbe

Članak 73. – Učinci ove Konvencije

Odredbe ove Konvencije ne dovode u pitanje odredbe unutarnjeg prava i obvezujućih međunarodnih instrumenata koji su već na snazi ili mogu stupiti na snagu, prema kojima su priznata ili bi bila priznata povoljnija prava osobama u sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Članak 74. – Rješavanje sporova

1. Stranke svakog spora, koji može nastati u vezi s primjenom ili tumačenjem odredaba ove Konvencije, prvo će nastojati riješiti spor pregovorima, mirenjem, arbitražom ili drugim metodama mirnog rješavanja sporova prihvaćenim njihovim međusobnim dogovorom.

2. Odbor ministara Vijeća Europe može uspostaviti postupke rješavanja sporova koji će biti dostupni Strankama u sporu ako se one tako dogovore.

Članak 75. – Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija bit će otvorena za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe, državama nečlanicama koje su sudjelovale u njezinoj izradi i Europskoj uniji.

2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma na koji 10 potpisnika, uključujući najmanje osam zemalja članica Vijeća Europe, izrazi svoj pristanak biti vezani Konvencijom u skladu s odredbama stavka 2.

4. U pogledu bilo koje države iz stavka 1. ili Europske unije, koja naknadno izrazi svoj pristanak da bude njome vezana, Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

Članak 76. – Pristupanje Konvenciji

1. Nakon stupanja na snagu ove Konvencije, Odbor ministara Vijeća Europe može, nakon konzultacija sa strankama ove Konvencije te dobivanja njihovog jednoglasnog pristanka, pozvati bilo koju državu nečlanicu Vijeća Europe, koja nije sudjelovala u izradi ove Konvencije,

da pristupi ovoj Konvenciji odlukom koju je donijela većina predviđena u članku 20. d Statuta Vijeća Europe i jednoglasnim glasanjem predstavnika stranaka koji imaju ovlasti biti u Odboru ministara.

2. U pogledu svake države pristupnice, Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja isprave o pristupu kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 77. – Teritorijalna primjena

1. Svaka država ili Europska unija mogu, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, navesti područje ili područja na kojima se primjenjuje ova Konvencija.

2. Svaka Stranka može, u bilo kojem naknadnom trenutku, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ove Konvencije na bilo koji drugo područje određeno u izjavi i za čije je međunarodne odnose ona odgovorna ili u čije ime je ovlaštena poduzimati mjere. U pogledu takvog područja, Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma na koji glavni tajnik primi takvu izjavu.

3. Svaka izjava dana u skladu s prethodna dva stavka može se, u pogledu bilo kojeg područja navedenog u takvoj izjavi, povući obaviješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma na koji glavni tajnik primi takvu obavijest.

Članak 78. – Rezerve

1. Nikakve rezerve ne mogu se staviti u pogledu bilo koje odredbe ove Konvencije, osim iznimaka predviđenih u stavicima 2. i 3.

2. Svaka država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati ili primjenjivati samo u posebnim slučajevima ili pod posebnim uvjetima odredbe navedene u:

- članku 30. stavku 2.;

- članku 44. stavicima 1.e, 3. i 4.;

- članku 55. stavku 1. u pogledu članka 35. vezano uz lakša kaznena djela;

- članku 58. u pogledu članaka 37., 38. i 39.;

- članku 59.

3. Svaka država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, izjaviti da zadržava pravo osigurati nekaznene sankcije umjesto kaznenih sankcija, za ponašanja iz članaka 33. i 34.

4. Svaka stranka može u cijelosti ili djelomično povući svoju rezervu izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Ova izjava ima učinak od datuma kad ju primi glavni tajnik.

Članak 79. – Važenje i pregled rezervi

1. Rezerve iz članka 78. stavaka 2. i 3. bit će valjane za razdoblje od pet godina od dana stupanja na snagu ove Konvencije u odnosu na stranku koje se tiču. Međutim, takve se rezerve mogu obnoviti na razdoblja jednakog trajanja.

2. Osamnaest mjeseci prije datuma isteka rezerve, Glavno tajništvo Vijeća Europe obavijestit će dotičnu Stranku o tom isteku. Najkasnije tri mjeseca prije isteka stranka će obavijestiti glavnog tajnika da zadržava, mijenja ili povlači svoju rezervu. U nedostatku obavijesti odnosne Stranke, Glavno tajništvo će obavijestiti tu stranku da se njezina rezerva smatra automatski produljenom na razdoblje od šest mjeseci. Propust odnosne stranke da obavijesti o svojoj namjeri da zadrži ili preinači rezervu prije isteka tog razdoblja dovodi do prestanka rezerve.

3. Ukoliko Stranka stavi rezervu u skladu s člankom 78., stavcima 2. i 3., dužna je, prije obnove ili na zahtjev, dostaviti GREVIO-u objašnjenje o osnovama koje opravdavaju njezino produljenje.

Članak 80. – Otkazivanje

1. Svaka Stranka može u svako doba otkazati ovu Konvenciju putem obavijesti upućene glavnom tajniku Vijeća Europe.

2. Takvo otkazivanje proizvodi učinak prvog dana mjeseca nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana primitka obavijesti od strane glavnog tajnika.

Članak 81. – Obavijest

Glavni tajnik Vijeća Europe obavješćuje države članice Vijeća Europe, države nečlanice koje su sudjelovale u njezinoj izradi, svaku potpisnicu, svaku stranku, Europsku uniju i svaku državu pozvanu da pristupi ovoj Konvenciji o:

a. svakom potpisivanju;

b. polaganju svake isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu;

c. svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu s člancima 75. i 76.;

d. svakoj izmjeni ili dopuni usvojenoj u skladu s člankom 72. i o datumu na koji izmjena i dopuna stupa na snagu;

e. svakoj rezervi ili povlačenju rezerve stavljene u skladu s člankom 78.;

f. svakom otkazivanju koje je učinjeno u skladu s odredbama članka 80.;

g. svakom drugom činu, obavijesti ili priopćenju u vezi s ovom Konvencijom.

U potvrdu toga niže potpisani, propisano za to ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Istanbulu, 11. svibnja 2011. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku, koji se polaže u arhivu Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene preslike svakoj državi članici Vijeća Europe, državama nečlanicama koje su sudjelovale u njezinoj izradi, Europskoj uniji i svakoj državi koja je pozvana pristupiti ovoj Konvenciji.

Dodatak – Povlastice i imuniteti (Članak 66.)

1. Ovaj dodatak primjenjuje se na članove GREVIO-a navedene u članku 66. ove Konvencije, kao i na ostale članove izaslanstava u posjeti državi. U svrhu ovog dodatka, izraz "ostali članovi izaslanstava u posjeti državi" uključivat će neovisne nacionalne stručne osobe i specijaliste navedene u članku 68. stavku 9. Konvencije, članove osoblja Vijeća Europe i tumače zaposlene od strane Vijeća Europe u pratnji GREVIO-a tijekom posjeta državi.

2. Članovi GREVIO-a i drugi članovi izaslanstava u posjeti državi će, tijekom izvršavanja svojih funkcija koje se odnose na pripremu i izvršenje posjeta državi, kao i tijekom rada koji će uslijediti vezano uz njih, te putovanja u vezi ovih funkcija, uživati sljedeće povlastice i imunitete:

a. imunitet od osobnog uhićenja ili pritvaranja i od zapljene osobne prtljage, te imunitet od pravnog postupka bilo koje vrste za izgovorene ili napisane riječi i radnje poduzete u službenom svojstvu;

b. izuzeće od svih ograničenja njihove slobode kretanja prilikom izlaska iz zemlje ili povratka u zemlju prebivališta, te ulaska i izlaska iz zemlje u kojoj izvršavaju svoje funkcije, te od registracije kao stranca u zemlji koju posjećuju ili kroz koju prolaze u izvršavanju svojih funkcija.

3. Tijekom putovanja poduzetog u izvršavanju njihovih funkcija, članovima GREVIO-a i ostalim članovima izaslanstava u posjeti državi će, u pogledu carina i deviznih kontrola, biti odobrene iste olakšice kakve se odobravaju predstavnicima stranih vlada koji su na privremenoj službenoj dužnosti.

4. Dokumenti koji se odnose na ocjenu provedbe Konvencije, a koje nose članovi GREVIO-a i ostali članovi izaslanstava u posjeti državi su nepovredivi u mjeri u kojoj se tiču rada GREVIO-a. Nikakvo zaustavljanje ili cenzura neće se primijeniti na službenu komunikaciju GREVIO-a ili na službenu komunikaciju članova GREVIO-a i ostalih članova izaslanstava u posjeti državi.

5. Kako bi se osigurala potpuna sloboda govora i potpuna neovisnost u obavljanju njihovih dužnosti, članovima GREVIO-a i ostalim članovima izaslanstava u posjeti državi imunitet od pravnog postupka za izgovorene i napisane riječi i radnje poduzete u izvršavanju dužnosti i dalje se odobrava, neovisno o tome što odnosna osoba više nije uključena u obavljanje tih dužnosti.

6. Povlastice i imuniteti jamče se osobama navedenima u stavku 1. ovog dodatka s ciljem zaštite neovisnog izvršavanja njihovih funkcija u interesu GREVIO-a, a ne radi njihove osobne koristi. Odricanje od imuniteta osobama navedenima u stavku 1. ovog dodatka izvršit će glavni tajnik Vijeća Europe u svakom slučaju u kojem bi, po njegovom ili njezinom mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kada ga se može odreći bez štete za interese GREVIO-a.